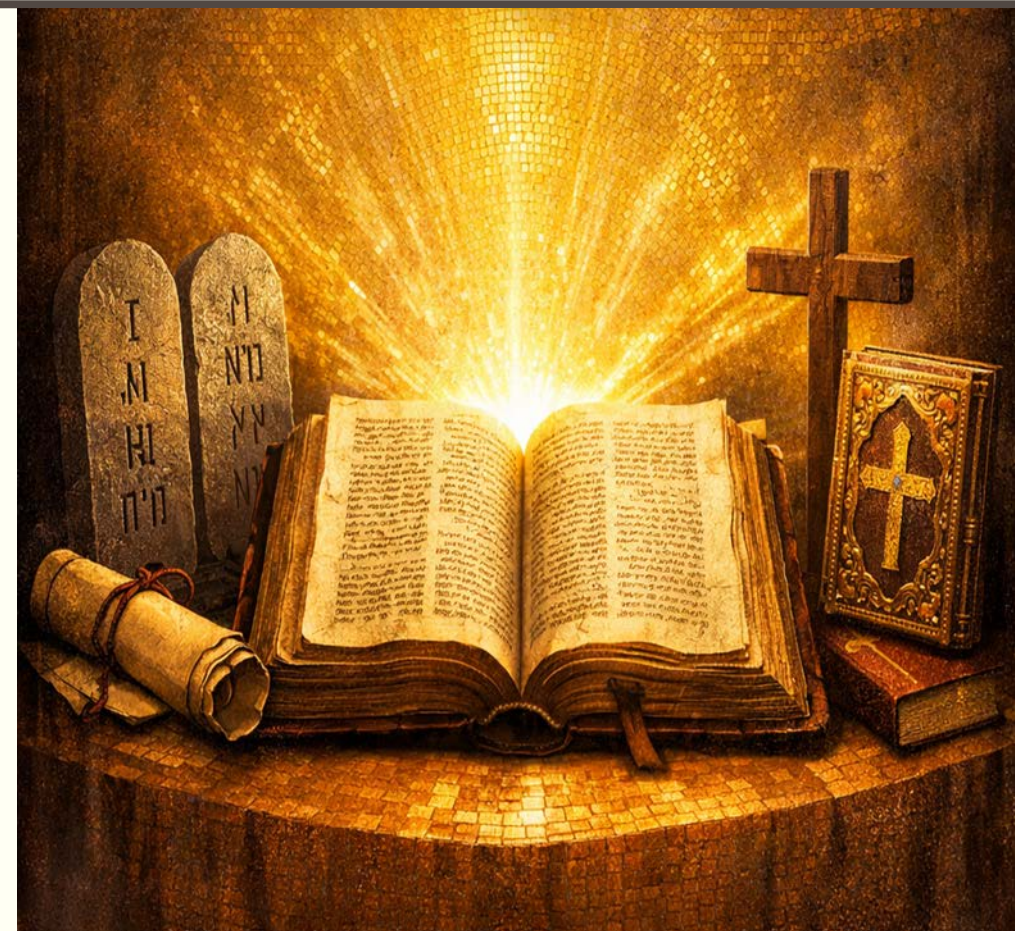

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

08 – Αμφισβητήσεις για τη στάση
του Ιησού έναντι της Π.Δ. (δ' μέρος)

Περίληψη της παρουσίασης

Στην παρούσα παρουσίαση εξετάζονται και αντικρούονται σύγχρονες κριτικές θεωρίες που αμφισβητούν τη στάση του Χριστού, είτε αποδίδοντας τις αναφορές Του στους Ευαγγελιστές είτε υποθέτοντας μια περιορισμένη γνώση λόγω της ανθρώπινης φύσης Του. Τέλος, η παρουσίαση προτρέπει τους πιστούς να προσεγγίζουν την Παλαιά Διαθήκη μέσα από το ερμηνευτικό πρίσμα του Χριστού, θεωρώντας ότι η αποδυνάμωση της βιβλικής αυθεντίας κλονίζει την ίδια τη χριστιανική πίστη.

Μέρος τέταρτο: Τρεις αμφισβητήσεις
για τη στάση του Ιησού έναντι της
Παλαιάς Διαθήκης

Περίληψη

Στο μέρος αυτό προσπαθούμε να δούμε τις σύγχρονες αμφισβητήσεις, οι οποίες υποστηρίζουν ότι οι Ευαγγελιστές δεν απέδωσαν δικές τους απόψεις στον Ιησού, αλλά διέκριναν προσεκτικά τη δική Του χρήση της Γραφής. Τονίζεται η σοφία του Κυρίου που εξέπληξε τους συγχρόνους Του και η ιστορικότητα των κειμένων μέσα από τις λεκτικές παραλλαγές των παραθεμάτων. Καταρρίπτονται οι ορθολογιστικές θεωρίες και υποστηρίζουμε ότι ο Ιησούς θεμελίωσε την αποστολή Του στην Π.Δ. και ότι η αμφισβήτηση της αυθεντίας Του σε αυτό το θέμα υπονομεύει όλη Του τη διδασκαλία. Η κατανόηση της Γραφής είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη θεότητα του Χριστού.

Εισαγωγή

Το τελευταίο παράδειγμα που αναφέραμε, στο οποίο ο Κύριός μας όχι μόνο αποδίδει την πατρότητα του Ψαλμού 110 στον Δαβίδ, αλλά αναγνωρίζει και τη θεία έμπνευση με την οποία μίλησε ο Δαβίδ, μπορεί να χρησιμεύσει ως κατάλληλη μετάβαση σε μια σύντομη εξέταση των τριών κύριων λόγων για τους οποίους η στάση του Κυρίου μας απέναντι στην Παλαιά Διαθήκη, όπως αυτή παρουσιάζεται στα Ευαγγέλια, τείνει να αμφισβητείται στον σύγχρονο κόσμο.

1. Πρώτη αμφισβήτηση: Οι ευαγγελιστές απέδωσαν αναφορές της Π.Δ. στον Ιησού, τις οποίες Εκείνος δεν έκανε

1. Η θεωρία για τους Ευαγγελιστές και των δικών τους απόψεων

Πρώτον, λέγεται ότι, καθώς οι ευαγγελιστές και άλλοι συγγραφείς της Καινής Διαθήκης έχουν την ίδια στάση απέναντι στην Παλαιά Διαθήκη με εκείνη που φέρεται να είχε ο ίδιος ο Ιησούς, πρέπει να λάβουμε υπόψη την πιθανότητα να Του απέδωσαν πολλές αναφορές και υπαινιγμούς τους οποίους Εκείνος στην πραγματικότητα δεν έκανε. Με άλλα λόγια, όταν Εκείνος λέει «γέγραπται», εκφράζεται η δική τους αποδοχή της Γραφής και όχι η δική Του.

2. Η αμφισβήτηση της αυθεντικότητας των λόγων του Ιησού

Επιπλέον, όταν οι Ευαγγελιστές αναφέρονται στον Δαβίδ ως συγγραφέα του Ψαλμού 110, διατυπώνεται η δική τους άποψη και όχι η δική Του. Ορισμένοι προχωρούν περισσότερο, υποστηρίζοντας ότι ένας αριθμός περιστατικών, στα οποία βρίσκονται αυτές οι αναφορές στην Παλαιά Διαθήκη, δημιουργήθηκαν στην πραγματικότητα από τους Ευαγγελιστές υπό το φως αυτών των αναφορών. Με άλλα λόγια, με τη θεωρία αυτή οι Ευαγγελιστές απέδωσαν στον Ιησού δικές τους απόψεις –όπως την πατρότητα του Ψαλμού 110 από τον Δαβίδ– ή ακόμα και δημιούργησαν ολόκληρα περιστατικά για να ταιριάζουν με βιβλικές αναφορές.

3. Η διάκριση ερμηνείας μεταξύ Ευαγγελιστών και Ιησού

Έναντι αυτού, μπορούμε με βεβαιότητα να επισημάνουμε το γεγονός ότι οι Ευαγγελιστές, κάθε άλλο παρά ενεργώντας τυχαία στο ζήτημα αυτό, φαίνεται να επιδεικνύουν μεγάλη προσοχή, ώστε να διαφοροποιούν τη δική τους χρήση αποδεικτικών χωρίων της Παλαιάς Διαθήκης από τα παραθέματα που έγιναν από τον ίδιο τον Ιησού. Σε κάθε περίπτωση, είναι εξαιρετικά πιθανό, αν όχι βέβαιο, ότι ο λόγος για τον οποίο οι Απόστολοι και οι Ευαγγελιστές ήταν σε θέση να συνταιριάξουν πολύ διαφορετικές περικοπές της Γραφής και να βρουν σε αυτές μια πηγή φωτός που φωτίζει το νόημα του προσώπου και της αποστολής του Διδασκάλου τους, ήταν ακριβώς επειδή ο ίδιος ο Διδάσκαλος είχε πρώτος κατευθύνει τη σκέψη τους στην αληθινή σημασία τέτοιων περικοπών.

4. Ο Ιησούς ως πρωταρχικός ερμηνευτής των Γραφών

Επομένως, ορισμένα από τα παραθέματα της Παλαιάς Διαθήκης που έγιναν από τους ίδιους τους Ευαγγελιστές, τα οποία δεν παρουσιάσαμε εδώ, μπορεί κάλλιστα να είχαν γίνει πρώτα από τον ίδιο τον Κύριό μας. Εκείνος, και όχι εκείνοι, ήταν ο εισηγητής σε αυτό το θέμα. Οποιαδήποτε υπόθεση ότι Εκείνος δεν θα μπορούσε να είχε χρησιμοποιήσει την Παλαιά Διαθήκη με τον τρόπο που αναφέρεται στα Ευαγγέλια, φαίνεται επίσης να βρίσκεται σε άμεση σύγκρουση με τις σαφείς αποδείξεις ότι οι συντοπίτες Του, αφού Τον άκουσαν να αναπτύσσει τις Γραφές στην τοπική τους συναγωγή, εξεπλάγησαν από τον βαθμό σοφίας που έδειχνε, δεδομένης της ταπεινής επίγειας καταγωγής Του και της πλήρους έλλειψης επαγγελματικής εκπαίδευσης (Ματθ. 13:53-56).

5. Τεκμήρια για την αυθεντικότητα των λόγων του Κυρίου

Γιατί, επιπλέον, μπορούμε εύλογα να αναρωτηθούμε, δεν Του αποδόθηκαν περισσότερες αναφορές στην Παλαιά Διαθήκη, και μάλιστα με ακόμη πιο σαφή και άμεσο τρόπο, εάν αυτό που προτείνεται εδώ ως εξήγηση των φαινομένων είναι όντως αυτό που συνέβη; Πάνω απ' όλα, γιατί οι ευαγγελιστές δεν φρόντισαν ώστε τα παραθέματα που απέδωσαν στον Κύριό μας να συμφωνούν πάντα αυστηρά είτε με το εβραϊκό κείμενο είτε με τη μετάφραση των Εβδομήκοντα;

6. Παραλλαγές και αυθεντικότητα Ευαγγελικών καταγραφών

Στην παρούσα μορφή, βρίσκουμε μερικές φορές αλλαγές, όπως αυτή που ήδη παρατηρήθηκε στο παράθεμα από τον Ζαχαρία 13:7 («πατάξω», αντί «πάταξον»), οι οποίες αφέθηκαν αναλλοίωτες στο κείμενο. Μεταγενέστεροι αντιγραφείς των χειρογράφων των Ευαγγελίων, όπως γνωρίζουμε, πολύ συχνά ευθυγράμμιζαν τέτοιες περικοπές περισσότερο με το πρωτότυπο· όπως για παράδειγμα όταν βρίσκουμε τον στίχο από τον 2^ο Ψαλμό που ειπώθηκε από την ουράνια φωνή στη βάπτιση του Κυρίου μας να παρατίθεται στο Λουκ. 3:22 από ορισμένες πηγές στην πλήρη μορφή του: «Συ ει ο υιός μου ο αγαπητός, εγώ σήμερον γέγεννηκά σε».

7. Κειμενική ακρίβεια και μεταγενέστερες προσθήκες

Ομοίως, φαίνεται πιθανό από τα χειρόγραφα στοιχεία τόσο του Ματθαίου όσο και του Λουκά ότι ο Κύριός μας παρέθεσε τα λόγια από τον Ιερεμία 22:5 στη μορφή «αφίεται υμίν ο οίκος υμών», δηλαδή στις δικές σας μεθόδους, έχοντας ο Θεός αποσύρει την προστασία Του (Ματθ. 23:38)· αλλά μεταγενέστεροι γραφείς κατέστησαν το παράθεμα πληρέστερο, προσθέτοντας τη λέξη «έρημος».

8. Αδιαμφισβήτητη αυθεντικότητα της μαρτυρίας του Κυρίου

Ως μια γενικότερη και πιο διεισδυτική κριτική αυτής της προσπάθειας να ερμηνευθούν οι αποδείξεις με τρόπο που να τις αποδυναμώνει, μπορούμε να δεχτούμε τα λόγια ενός βιβλικού ερευνητή ότι «όχι μόνο η μαρτυρία του Κυρίου μας για την Παλαιά Διαθήκη είναι υπερβολικά σταθερή, λεπτομερής, οικεία και εν μέρει συμπτωματική, και επομένως, τρόπον τινά, κρυμμένη, ώστε να επιδέχεται αυτή την ερμηνεία· αλλά διαπερνά όλες τις πηγές πληροφόρησής μας σχετικά με τη διδασκαλία του Ιησού, έτσι ώστε να καθίσταται βέβαιο ότι προήλθε πραγματι από Εκείνον» (B. J. Warfield).

2. Δεύτερη αμφισβήτηση: Ο Ιησούς
χρησιμοποίησε επιχειρήματα
ad hominem

9. Το επιχείρημα της «λαϊκής άγνοιας» (Ad Hominem)

Δεύτερον, λέγεται συχνά ότι ο Κύριός μας σε πολλές από τις αναφορές Του στην Παλαιά Διαθήκη χρησιμοποιούσε επιχειρήματα ad hominem (προς τον άνθρωπο). Με άλλα λόγια, μιλούσε στο επίπεδο μιας λαϊκής άγνοιας, την οποία ο Ίδιος δεν συμμεριζόταν. Επομένως, βάσει αυτής της υπόθεσης, δεν είναι απαραίτητο να υποθέσουμε ότι αποδεχόταν την ιστορικότητα πολλών από τα περιστατικά στα οποία αναφέρεται ως εάν ήταν ιστορικά· ούτε ότι πίστευε πως τα βιβλία, των οποίων τους συγγραφείς αναφέρει ονομαστικά, γράφτηκαν πράγματι από αυτούς.

10. Argumentum ad hominem (επιχείρημα προς τον άνθρωπο)

Πρόκειται για τη θεωρία ότι ο Ιησούς «συγκατέβαινε» στο επίπεδο των ακροατών του· δηλαδή χρησιμοποιούσε τις δικές τους πεποιθήσεις –ακόμα και αν ήταν ιστορικά ανακριβείς– για να τους πείσει. Δεν τους διόρθωνε για το ποιος έγραψε έναν Ψαλμό, αλλά χρησιμοποιούσε την κοινή τους παραδοχή, λ.χ. ότι τον έγραψε ο Δαβίδ, για να αναδείξει μια βαθύτερη πνευματική αλήθεια. Συνοπτικά σημαίνει πως ο Ιησούς μιλούσε προσαρμοσμένος στις αντιλήψεις του συγκεκριμένου ανθρώπου / ακροατηρίου, χωρίς απαραίτητα ο Ίδιος να υιοθετεί αυτές τις αντιλήψεις ως απόλυτη αλήθεια.

11. Η ειλικρίνεια του Χριστού και αυθεντική ερμηνεία νόμου

Μια τέτοια εξήγηση, ωστόσο, φαίνεται όχι μόνο να έρχεται σε αντίθεση με τον τόνο της απόλυτης ειλικρίνειας που διαπνέει τόσο εμφανώς τη διδασκαλία Του, αλλά και να συγκρούεται με την εξαιρετικά μεγάλη προσοχή με την οποία διαχωρίζει, για παράδειγμα στην *Επί του Όρους Ομιλία*, χαρακτηριστικά του θείου νόμου που ήταν μόνιμα δεσμευτικά από μεταγενέστερες παρανοήσεις και εσφαλμένα συμπεράσματα, τα οποία ενσωματώθηκαν στη γραμματειακή παράδοση και αποτέλεσαν μέρος της φαρισαϊκής πρακτικής.

12. Η σαφήνεια του Χριστού έναντι της λαϊκής άγνοιας

Σίγουρα θα το είχε καταστήσει σαφές και σε άλλα σημεία, αν ήταν απαραίτητο, το πού ακριβώς η δική Του καλύτερη και υψηλότερη γνώση βρισκόταν σε σύγκρουση με τις λιγότερο φωτισμένες απόψεις των πιο αδαών και εύπιστων συγχρόνων Του. Με άλλα λόγια, όπως ακριβώς ξεκαθάρισε τη διαφορά μεταξύ του θείου νόμου και των ανθρωπινων παραδόσεων στην *Επί του Όρους Ομιλία*, έτσι θα είχε καταστήσει σαφές και οποιοδήποτε άλλο ζήτημα, όπου η αλήθεια διέφερε από τις πεποιθήσεις της εποχής Του.

3. Τρίτη αμφισβήτηση: ο Ιησούς –ως
άνθρωπος της εποχής Του– δεν γνώριζε
τις ανακαλύψεις της σύγχρονης κριτικής

13. Η υπόθεση της «περιορισμένης γνώσης» του Ιησού

Η τρίτη προσπάθεια υποτίμησης της μαρτυρίας του Κυρίου μας για την Παλαιά Διαθήκη αναγνωρίζει την απόλυτη ειλικρίνειά Του ως δασκάλου και Τον απαλλάσσει από κάθε κατηγορία απόκρυψης γνώσης, την οποία πραγματικά κατείχε. Υποστηρίζει όμως ότι ήταν εξίσου στερημένος όσο και οι σύγχρονοί Του από οποιαδήποτε αληθινή γνώση της προέλευσης και της φύσης της Παλαιάς Διαθήκης, η οποία επιτεύχθηκε μόνο από κριτικούς βιβλικούς μελετητές κατά τούς τελευταίους δύο αιώνες. Ο Ιησούς, ως άνθρωπος της εποχής Του, δεν γνώριζε τις ανακαλύψεις της σύγχρονης κριτικής των κειμένων (Biblical Criticism).

14. Η υπόθεση και οι συνέπειες της κενωτικής θεωρίας

Αν και εκ πρώτης όψεως αυτό το συμπέρασμα φαίνεται να υποβαθμίζει την πίστη στη θεότητα του Κυρίου μας, υπάρχουν πολλοί που ισχυρίζονται ότι είναι Χριστιανοί και δεν διστάζουν να το υποστηρίξουν, με το αιτιολογικό ότι η ενανθρώπιση του Υιού του Θεού συνεπαγόταν, κατά την κρίση τους, την εγκατάλειψη κάθε τέτοιας υψηλότερης γνώσης, που απολάμβανε στην πριν από την ενσάρκωση κατάστασή Του, και την αποδοχή των εντελώς άκριτων και εσφαλμένων απόψεων των συγχρόνων Του. Πίστευε, για παράδειγμα, ότι ο Μωυσής έγραψε όλο τον Νόμο, επειδή αυτό πίστευαν όλοι τότε, και δεν είχε «υπερφυσική» πληροφόρηση για το πώς συντέθηκαν πραγματικά αυτά τα βιβλία ανά τους αιώνες.

15. Θεμελίωση της αποστολής του Χριστού στις Γραφές

Αυτή είναι μια θέση την οποία θεωρούμε ότι είναι πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να υποστηρίξει κανείς, εάν η κύρια θέση των τριών παρουσιάσεων είναι ορθή: ότι ο Κύριός μας θεμελίωσε τις προσωπικές Του αξιώσεις, την αίσθηση μιας ειδικής κλήσης και των όσων αυτή συνεπαγόταν, καθώς και την εγκυρότητα μεγάλου μέρους της διδασκαλίας Του στην πεποίθηση ότι η Π.Δ. δεν ήταν μόνο μια αληθινή αυτοαποκάλυψη του Ιδίου του Κυρίου ως προαιωνίου ασάρκου Λόγου, αλλά η αδιαμφισβήτητη έκφραση του θελήματος του Πατρός Του –ως πηγής της Θεότητας– για τον Ίδιο, τον Υιό Του. Εδώ, περισσότερο από οπουδήποτε αλλού, θα περιμέναμε ο Κύριός μας να μιλά με θεία αυθεντία και απόλυτη αλήθεια.

16. Υπονόμευση της εμπιστοσύνης στη διδασκαλία του Χριστού

Πράγματι, εάν θα μπορούσε να σφάλλει σε ζητήματα που ο Ίδιος θεωρούσε ως άκρως σχετικά με το πρόσωπο και τη διακονία Του, είναι δύσκολο να δούμε ακριβώς πώς ή γιατί μπορεί ή πρέπει να Τον εμπιστευόμαστε σε οτιδήποτε άλλο. Δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η επέκταση της «κενωτικής» θεωρίας της ενανθρώπισης στη στάση του Κυρίου μας απέναντι στην Π.Δ. οδήγησε σε μια αυξανόμενη απροθυμία εκ μέρους των Φιλελεύθερων-Καθολικών και Φιλελεύθερων-Προτεσταντών εξίσου να χρησιμοποιούν την Π.Δ. στο κήρυγμα και στη λατρεία, και σε υπερβολική συγκέντρωση σε εκείνες τις πτυχές της διδασκαλίας του Κυρίου μας, που επηρεάζονται λιγότερο από την αποκάλυψη της Π.Δ.

17. Η εσφαλμένη και επικίνδυνη «κενωτική» θεωρία

Σύμφωνα με την «κενωτική» θεωρία (Φιλ. 2:7), κατά την ενανθρώπισή Του ο Θεός Λόγος «άδειασε» οικειοθελώς τον Εαυτό Του από ορισμένες θείες ιδιότητες –όπως η παντογνωσία, η παντοδυναμία– προκειμένου να γίνει ένας πραγματικός και περιορισμένος άνθρωπος. Εδώ οφείλεται γιατί ο Ιησούς μπορεί να είχε «λάθος» για την Π.Δ. ή περιορισμένη γνώση. Όπως ο Ιησούς πεινούσε, διψούσε ή κουραζόταν –περιορισμοί της σάρκας–, έτσι και η διάνοιά Του είχε τους περιορισμούς της εποχής Του ή ακόμη πραγματική άγνοια σε ακαδημαϊκά ή ιστορικά θέματα, κάτι που θεωρείται επικίνδυνο για τη χριστιανική πίστη.

18. Οι συνέπειες της θεολογικής μονομέρειας

Όλα αυτά που αναφέραμε σημαίνουν –σχεδόν πάντα– ότι δίνεται προσοχή στην αγάπη και το έλεος του Θεού, με τον ουσιαστικό αποκλεισμό της αυστηρότητας και της οργής Του· σε μια έμφαση στην ενανθρώπιση εις βάρος της εξιλέωσης και της απολύτρωσης· και σε μια αποδυνάμωση της διδασκαλίας για την επάνοδο του Κυρίου μας προς τελική κρίση. Οδηγούμαστε σε έναν «ακρωτηριασμένο» Θεό, σε μια επιλεκτική θεολογία και αποδυνάμωση του ενιαίου βιβλικού μηνύματος, που καταλήγουν στην έμφαση στην αγάπη του Θεού με αποκλεισμό της δίκαιης οργής Του, στην προβολή της ενανθρώπισης έναντι της εξιλέωσης και στην υποβάθμιση της διδασκαλίας για τη μέλλουσα κρίση.

19. Η σύνδεση της θεότητας του Χριστού με την Π.Δ.

Η μαρτυρία του Κυρίου μας για την Παλαιά Διαθήκη και οι αξιώσεις Του περί θεότητας είναι, όπως φαίνεται, πιο στενά συνδεδεμένες από όσο πολλοί στις μέρες μας είναι διατεθειμένοι να παραδεχθούν. Θα παροτρύνουμε, επομένως, για το εξής: Ενώ θα πρέπει να καλωσορίζουμε όλο το φως που οι αρχαιολογικές, γλωσσικές και κειμενικές κριτικές μελέτες μπορούν να ρίξουν στην Π.Δ., παρ' όλα αυτά, ως Χριστιανοί, οφείλουμε να κοιτάζουμε αυτή τη μοναδική ιερή γραμματεία πρωτίστως μέσα από τα μάτια Εκείνου που ισχυρίστηκε ότι είναι «το Φως του κόσμου», του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος μας Ιησού Χριστού.

Ανακεφαλαίωση

Σύγχρονες αμφισβητήσεις και θεολογικές συνέπειες

- Ανασκευή Κριτικών Θεωριών:
  - Καταρρίπτεται η άποψη ότι οι Ευαγγελιστές απέδωσαν δικές τους απόψεις στον Ιησού, καθώς εκείνοι διέκριναν προσεκτικά τη δική Του χρήση της Γραφής.
  - Απορρίπτεται η θεωρία ότι ο Ιησούς χρησιμοποίησε επιχειρήματα *ad hominem* (συγκατάβαση στην άγνοια του λαού), καθώς αυτό θα ερχόταν σε αντίθεση με την απόλυτη ειλικρίνειά Του.
- Κίνδυνοι της «Κενωτικής» Θεωρίας: Η υπόθεση ότι ο Ιησούς είχε περιορισμένη ή εσφαλμένη γνώση για την Π.Δ. λόγω της ανθρώπινης φύσης Του, υπονομεύει την εμπιστοσύνη σε όλη Του τη διδασκαλία.

Τελικό συμπέρασμα

Η αποδυνάμωση της βιβλικής αυθεντίας οδηγεί σε μια “επιλεκτική θεολογία” που αλλοιώνει το ενιαίο βιβλικό μήνυμα και κλονίζει τη χριστιανική πίστη. Παράδειγμα: Δέχεται κανείς την αγάπη του Θεού, αλλά απορρίπτει την έννοια της δίκαιης οργής ή της μέλλουσας κρίσης, επειδή τον κάνουν να νιώθει άβολα. Αποτέλεσμα: Δημιουργούμε έναν «Θεό στα μέτρα μας» και όχι τον Θεό που αποκαλύφθηκε στην Αγία Γραφή. Χωρίς την Π.Δ., δεν μπορούμε να καταλάβουμε γιατί χρειαζόταν η θυσία του Χριστού, η εξιλέωση του κόσμου. Χωρίς την Π.Δ., ο Χριστός φαίνεται σαν ένας απλός ηθικός δάσκαλος και όχι ως ο εκπληρωτής των προφητειών και ο Σωτήρας του κόσμου.

ΘΕΡΜΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΜΟΝΗ ΣΑΣ
